

บันทึก

เรื่อง ดอกเบี้ยเงินกองทุนรักษาระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิง (เงินตราต่างประเทศ)
ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๖/๒๕๒๑

กระทรวงอุตสาหกรรมได้มีหนังสือ ที่ อก ๐๒๐๔/๗๘๔๕ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๒๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๖/๒๕๒๑ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๒๑ เรื่อง กำหนดให้ผู้ซึ่งนำน้ำมันเชื้อเพลิงเข้ามาในราชอาณาจักร ส่งเงินเข้ากองทุนรักษาระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิง(เงินตราต่างประเทศ)ในวันเดียวกับวันที่ส่งเงินออกนอกประเทศเพื่อชำระราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและให้คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๒๑ เป็นต้นไป จนถึงวันที่มีการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนดเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๒๐ ซึ่งได้แก่วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๒

กระทรวงอุตสาหกรรมได้ทำการตรวจสอบการส่งเงินเข้ากองทุนฯ ดังกล่าวของบริษัทโรงกลั่นน้ำมันไทย จำกัด แล้วพบว่า บริษัทฯยังขาดส่งเงินเข้ากองทุนฯอีกรวม ๓ รายการ รายการแรกส่งเงินออกไปวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๒๑ รายการที่สองวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๒๑ และรายการที่สามวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๒๒ ซึ่งมีรายการแรกเท่านั้นที่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนฯ รายการที่สองไม่มีเงินต้องส่งเข้ากองทุนฯ และรายการที่สามได้รับเงินคืนจากกองทุนฯ ซึ่งหักแล้วมีเงินต้องส่งเข้ากองทุนฯ เป็นเงิน ๑,๔๔๒,๔๙๕.๖๕ บาท จึงได้แจ้งให้บริษัทฯทราบเพื่อให้ดำเนินการส่งเงินเข้ากองทุนฯ ให้ถูกต้อง แต่บริษัทฯได้โต้แย้งว่าการจ่ายเงินชำระค่าน้ำมันดิบทั้ง ๓ รายการนั้น บริษัทฯได้ชำระให้กับผู้ขาย โดยที่บริษัทฯได้ทำการกู้เงินเป็นเงินตราต่างประเทศจากนอกประเทศเพื่อโอนไปชำระค่าน้ำมันดิบในวันที่ตัวแลกเงินถึงกำหนดชำระ ก่อนวันที่คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๖/๒๕๒๑ จะมีผลใช้บังคับต่อมาบริษัทฯได้ส่งเงินไปชำระหนี้ให้ผู้ให้กู้ตามตัวแลกเงินภายหลังที่คำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับแล้ว และเป็นการส่งเงินออกเพื่อชำระหนี้เงินกู้มิใช่เป็นการส่งเงินออกเพื่อชำระหนี้ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง บริษัทฯจึงไม่อยู่ในข่ายที่จะต้องส่งเงินเข้ากองทุนฯตามคำสั่งดังกล่าว ซึ่งเรื่องนี้คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยพิจารณาตีความแล้วว่า เงินที่บริษัทฯส่งออกไปชำระหนี้ตามตัวแลกเงินที่บริษัทฯอ้างนั้น เป็นการชำระค่าน้ำมันดิบที่นำเข้านั่นเอง เพราะการกู้เงินโดยวิธีออกตัวแลกเงินนั้น บริษัทฯได้ระบุให้โอนไปชำระค่าน้ำมันดิบมูลหนี้ตามตัวแลกเงิน จึงเป็นหนี้ที่ชำระค่าน้ำมันแทนบริษัทฯ ตามนัยแห่งคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๖/๒๕๒๑ อันมีผลให้บริษัทฯ ต้องส่งเงินเข้ากองทุนฯ^๑

ต่อมาบริษัทฯได้ยอมส่งเงินเข้ากองทุนฯ ในส่วนที่ยังขาดส่งอยู่จำนวน ๑,๔๔๒,๔๙๕.๖๕ บาท แล้ว ตามหนังสือที่ MI - ๖๗/๒๕๒๖ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๒๖ แต่

^๑บันทึกเรื่อง ขอให้พิจารณาตีความคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๖/๒๕๒๑ ส่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพร้อมหนังสือ ด่วนมาก ที่ สร.๐๖๐๑/๑๓๕๐ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๒๓

กระทรวงอุตสาหกรรมได้พิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัทฯ ไม่ได้ชำระหนี้ดังกล่าวให้ถูกต้องตามเวลาที่รัฐควรจะได้เงินจำนวนนี้ คือตั้งแต่วันที่บริษัทฯ ส่งเงินออกนอกประเทศ ถึงแม้ว่าคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๖/๒๕๒๑ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๒๑ จะไม่ได้กำหนดเรื่องดอกเบี้ยของเงินที่ค้างชำระไว้ก็ตาม แต่เนื่องจากถือเป็นหนี้เงินอันเกิดแต่มูลจากกฎหมายบัญญัติ ซึ่งตามกฎหมายได้กำหนดให้เจ้าหนี้มีสิทธิติดดอกเบี้ยในระหว่างเวลาที่ลูกหนี้ผิดนัดได้เพื่อชดเชยความเสียหายที่ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามกำหนดเวลา เช่นเดียวกับกรณีนี้ แต่บริษัทฯ ได้โต้แย้งไม่ยอมส่งดอกเบี้ยดังกล่าวโดยอ้างว่าคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๖/๒๕๒๑ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๒๑ มิได้ระบุว่าบริษัทฯ จะต้องชำระดอกเบี้ยของจำนวนเงินที่ค้างจ่ายเข้ากองทุนฯ นี้แต่ประการใด

กระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้หารือว่า ในกรณีดังกล่าวข้างต้นนั้น บริษัทฯ จะต้องส่งดอกเบี้ยเข้ากองทุนฯ ตามความเห็นของกระทรวงอุตสาหกรรมหรือไม่ เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว พร้อมทั้งฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม(สำนักงานปลัดกระทรวง) แล้ว กรณีนี้บริษัทฯ โต้แย้งว่าคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๖/๒๕๒๑ มิได้ระบุให้บริษัทต้องเสียดอกเบี้ยในเงินที่ค้างส่งเข้ากองทุน คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗)เห็นว่า แม้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๖/๒๕๒๑ จะไม่กำหนดให้เสียดอกเบี้ยในเงินค้างส่งก็ตาม ถ้าเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยได้ในกรณีอื่นที่กฎหมายกำหนดไว้ ก็ย่อมเรียกดอกเบี้ยได้เมื่อเข้าลักษณะตามที่กฎหมายกำหนดกรณีที่ต้องเสียดอกเบี้ยเพราะเหตุผิดนัดได้มีมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง^๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติหลักเกณฑ์ไว้ว่า ต้องมีหนี้เงินต่อกัน และลูกหนี้ได้ผิดนัดชำระหนี้เงินนั้นโดยให้คิดตั้งแต่เวลาผิดนัดเป็นต้นไปในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี กรณีตามปัญหานี้ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๖/๒๕๒๑ ได้กำหนดให้บริษัทส่งเงินเข้ากองทุนตามความในข้อ ๔^๓ ซึ่งบริษัทมีหน้าที่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนฯ จึงมีลักษณะเป็นหนี้เงินตามความหมายของมาตรา ๒๒๔ แล้ว

ปัญหาที่จะต้องพิจารณาต่อไปคือ หนี้ดังกล่าวนี้จะถือว่าลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้

^๒มาตรา ๒๒๔ หนี้เงินนั้นท่านให้คิดดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี ถ้าเจ้าหนี้อาจจะเรียกดอกเบี้ยได้สูงกว่านั้นโดยอาศัยเหตุอย่างอื่นอันชอบด้วยกฎหมาย ก็ให้คงส่งดอกเบี้ยต่อไปตามนั้น

ท่านห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยซ้อนดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัด

การพิสูจน์ค่าเสียหายอย่างอื่นนอกกว่านั้น ท่านอนุญาตให้พิสูจน์ได้

^๓ข้อ ๔ ให้ผู้ซึ่งนำน้ำมันเชื้อเพลิงประเภทใดประเภทหนึ่งหรือหลายประเภทตามพิกัดอัตราศุลกากร ที่ ๒๗.๐๙ ๒๗.๑๐ ก. ๒๗.๑๐ ข. (เว้นแต่น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบิน น้ำมันใด ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกัน) ๒๗.๑๐ ค ๒๗.๑๐ ง. ๒๗.๑๐ จ. และ ๒๗.๑๑ เข้ามาในราชอาณาจักร ส่งเงินเข้ากองทุนในวันเดียวกับวันที่ส่งเงินออกนอกประเทศ เพื่อชำระราคาน้ำมันเชื้อเพลิงดังกล่าวเป็นจำนวนตามสูตรดังต่อไปนี้

ง = ม (ฉ ๑ - ฉ ๒)

เงินที่ต้องส่งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นรายจ่ายตามประมวลรัษฎากร

อันจะต้องเสียดอกเบี้ยตั้งแต่เมื่อใด ตามข้อ ๔ แห่งคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๖/๒๕๒๑ กำหนดไว้แน่นอนว่าต้องส่งเงินเข้ากองทุนในวันเดียวกับวันที่ส่งเงินออกนอกประเทศ หนี้เงินนี้จึงเป็นหนี้เงินที่มีกำหนดเวลาชำระแน่นอน แต่เนื่องจากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวสั่ง ณ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๒๑ ให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๒๑ ซึ่งลูกหนี้ไม่สามารถจะปฏิบัติตามการชำระหนี้ให้ตรงตามกำหนดเวลาชำระหนี้ได้และเป็นพฤติการณ์ที่ลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบ จึงจะถือว่าลูกหนี้ผิดนัดมิได้ตามความในมาตรา ๒๐๕^๔ ฉะนั้นจึงต้องกำหนดเวลาชำระหนี้ให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามการชำระหนี้ใหม่ให้เป็นหนี้ที่มีกำหนดเวลาชำระที่แน่นอน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๔ วรรคหนึ่ง^๕ เมื่อกระทรวงอุตสาหกรรมได้มีคำเตือนให้ชำระหนี้ดังกล่าวเมื่อใด ก็ถือว่าลูกหนี้ผิดนัดตั้งแต่วันครบกำหนดเวลาชำระหนี้ตามคำเตือนนั้นเมื่อไม่ชำระหนี้ก็ต้องเสียดอกเบี้ยในหนี้้นั้นตามความในมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการ ฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๒๓

^๔มาตรา ๒๐๕ ตราบใดการชำระหนี้้นั้นยังมิได้กระทำลงเพราะพฤติการณ์อันใดอันหนึ่งซึ่งลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบ ตราบนั้นลูกหนี้ยังหาได้ชื่อว่าผิดนัดไม่

^๕มาตรา ๒๐๔ ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ไซ้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดเพราะเขาเตือนแล้ว

ถ้ากำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดไซ้ ท่านว่าลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมีพักต้องเตือนเลย วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ ซึ่งได้กำหนดลงไว้อาจคำนวณนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้ออกกล่าว